

[Erik Andersen (Fr.borg amt.)]

fremtræder på alle områder: arbejdets art, de forhold, hvorunder det udføres, risikoen for ulykkestilfælde og erhvervs sygdomme, arbejdstidens længde m.v. Men stærkest træder uligheden frem, når man ser på indkomst, formue og indflydelse. Halvdelen af alle skatteydere, dem med de laveste indkomster, tjener tilsammen mindre end den tiendedel af skatteydere, der har de højeste indkomster. Halvdelen af skatteyderne, de dårligst lønnede, ejer tilsammen kun 2 pct. af formuemassen, mens en tiendedel, dem med de høje indkomster, ejer 60 pct. af formuemassen.

Denne ulighed i indkomst- og formuefordeling og de deraf følgende ulige muligheder på alle andre områder, hvor menneskeligt liv og lykke udvikles og trives, er baggrunden for arbejderbevægelsens krav om økonomisk demokrati, forstået som lønmodtagernes ret til en rimelig andel af den kapitaltilvækst, der i de kommende år sker i samfundet, og forstået som lønmodtagernes ret til i kraft af deres arbejdsindsats at udøve medbestemmelse på de virksomheder, de er direkte knyttet til.

Det foreliggende lovforslag og handelsministerens lovforslag om medbestemmelse i aktieselskaber m. v. imødekommer disse krav. Forslaget om lønmodtagernes medejendomsret vil derudover kunne fremme erhvervslivets investeringer og skabe et forøget sikkert grundlag for fuld beskæftigelse, bedre levestandard og sociale fremskridt.

Lovforslaget omfatter alle lønmodtagere, uanset om de er beskæftiget i det private erhvervsliv eller inden for den offentlige sektor, uanset om man er ansat i en stor virksomhed eller som eneste lønmodtager i en lille butik, og uanset om virksomheden giver overskud eller underskud. Lønmodtagernes medejendomsret skabes ved, at samtlige arbejdsgivere, private og offentlige, én gang om året indbetaler en procentandel af deres samlede udbetalte lønsum til lønmodtagernes investerings- og udbyttefond. Bidraget foreslås fastsat til $\frac{1}{2}$ pct. i 1974 og derefter stigende med $\frac{1}{2}$ pct. om året indtil 1983, hvor de årlige bidrag udgør 5 pct.

I forslagens § 42 er indført en bestemmelse om, at loven i 1975-76 skal revideres med henblik på bl.a. en ændring af finansieringsformen, således at bidraget kombineres eller

delvis erstattes med indbetaling af en del af overskuddet i virksomhederne. En sådan kombination af bidragsbetalingen vil tilgodes ønsket om en udbyttedeling og medvirke til mere ligestilling mellem kapital- og arbejdskraftintensive virksomheder.

De indbetalte bidrag skal anvendes til investering og skal så vidt muligt placeres som aktiv, risikovillig kapital. Lønmodtagernes Investerings- og Udbyttefond er administrator af lønmodtagerkapitalen, men i lovforslaget er der givet detaljerede regler for, hvorledes kapitalen skal anbringes. I aktieselskaber med over 50 ansatte skal $\frac{2}{3}$ af bidraget blive stående i virksomhederne som ansvarlig aktiekapital. Aktieselskaber med fra 20 til 50 ansatte kan lade $\frac{2}{3}$ af bidraget indestå som aktiekapital mod at give lønmodtagerne samme ret til deltagelse i ledelsen som den ret, der gælder for ansatte i selskaber med mere end 50 ansatte i henhold til handelsministerens fremsatte forslag. Andre private virksomheder med mere end 10 ansatte samt under visse nærmere betingelser også statslige og kommunale erhvervs virksomheder har adgang til at lade $\frac{2}{3}$ af bidraget blive stående i virksomhederne som lån.

De midler, der ikke er båndlagt efter disse regler, de såkaldt frie midler, kan fonden anbringe i virksomhederne, så vidt det er muligt som ansvarlig kapital, men udlån kan også finde sted. Administrationen af udlånsordningerne kan fonden overdrage til de etablerede banker og sparekasser.

Fonden er udtryk for lønmodtagernes kollektive ejendomsret. Herved opnås, at risikoen ved placeringen af midler i de enkelte virksomheder udjævnes. Den enkelte lønmodtager får derved en solidarisk sikring for, at den erhvervede andel ikke mistes, hvis den virksomhed, hvorpå han er beskæftiget, går ned eller på anden måde ophører med at eksistere. Fondens gør det også muligt at placere den frie kapital efter retningslinjer, der tilgodeser lønmodtagernes og samfundets interesser.

Den personlige ejendomsret omfatter alle de lønmodtagere, der er med i ATP, idet denne fonds register foreslås anvendt ved opkrævning af bidrag og udstedelse af fondsbeviser. Alle, der har været beskæftiget i 32 uger, får lige store andele. De, der har været mellem 16 og 32 uger i arbejde,